

OPPLÆRINGSPLAN

For brukere av arbeidsutstyr

DOKUMENTERT SIKKERHETSOPPLÆRING

i hht.

Forskrift om utførelse av arbeid § 10-2

Best. Nr. 703

Modul 02-TX

Navn	Inkluderer Klasse/ Kode
TX Lavtløftende Trucker	Lavtløftende, ikke løftende trucker, ledestablere og trekktrucker

8 timers kurs

Utarbeidet av DOK 48 gruppen

14. Mars 2018

Dokumentert sikkerhetsopplæring er en opplæring som kreves for arbeidsutstyr som er beskrevet i Forskrift om utførelse av arbeid, best. nr. 703. Planen kan brukes av arbeidsgiver eller opplæringsvirksomhet som gjennomfører dokumentert opplæring av bruker av arbeidsutstyr. Planen legger opp til både øvelse, teori- og praksisinstruksjon. Arbeidsgiver er ansvarlig for at opplæringen er tilstrekkelig og arbeidsgiver kan selv gi opplæring eller foreta innleie/ kjøp av opplæring.

Krav til ansvarlig instruktør:

Instruktør skal ha god kunnskap om relevante lover/forskrifter, kjenne godt til arbeidsutstyret, dets egenart, farekilder og gjennomført risikovurdering samt ha pedagogiske evner/kompetanse.

Arbeidsmåter:

Undervisning må gis så realistisk som mulig, slik at deltakerne mest mulig ser sammenhengen mellom innholdet i opplæringen og arbeidsutstyrets praktiske funksjon.

Mål og hensikt

Opplæringsplanen gjelder bruk av lavtløftende, ikke løftende trucker, ledestablere og trekktrucker for dokumentert sikkerhetsopplæring. Opplæringsplanen beskriver det normative innhold i henhold til Forskrift om utførelse av arbeid best.703 § 10-2. Opplæringsplanen kan brukes av virksomheter, eller andre som har nødvendige kunnskaper for å oppfylle opplæringskravet.

Hovedmål

Opplæringsplanen har som hovedmål å gi riktig og god opplæring slik at alvorlige skader på truckføreren, personell og materiell unngås. Opplæringsplanen har målsetting å bidra til positive holdninger til sikker bruk av truck.

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. Generelt om opplæringen
2. Målsettinger
3. Emneliste
4. Arbeidsmåter
5. Vurdering
6. Hjelpemidler - undervisningsmateriell - utstyr
7. Grunnleggende praktisk opplæringsmodell for lavtløftende trucker, ledestablere og trekktrucker

1. GENERELT OM OPPLÆRINGEN

OPPLÆRINGENS VARIGHET:

8 timer

(Med undervisningstid menes i denne sammenheng 45 min. undervisning.)

OPPTAKSVILKÅR:

Gjennomført mini modul 1.1 i forkant (Modul 00 - A2)

FORMÅL MED OPPLÆRINGEN:

Hensikten med opplæringen er å gi førere av aktuelle trucktyper som faller inn under dokumentert sikkerhetsopplæring som nevnt i §§ 10-1 og 10-2 i forskrift om utførelse av arbeid, god og generell sikkerhetsopplæring for riktig bruk slik at uhell og ulykker unngås.

KRAV TIL OPPLÆRINGSVIRKSOMHET:

Dokumentert sikkerhetsopplæring kan gis av arbeidsgiver eller andre som har nødvendig kompetanse for å utføre opplæringen etter krav beskrevet i Forskrift utførelse av arbeid § 10-2.

KRAV TIL INSTRUKTØR:

Ha nødvendige kunnskaper og praktisk erfaring til å utføre opplæring etter krav beskrevet i Forskrift utførelse av arbeid § 10-2.

2. Fag og timefordeling teoriundervisning

Leksjon	Emne	Antall timer	Merknader
1	Truckulykker	0,5	Eksempler på uhell, ulykker og konsekvenser <ul style="list-style-type: none"> • Årsak, konsekvenser, forsikringsvilkår, forebygging av ulykker, rapportering av uhell • Risikovurdering
2	Trucktyper og tilleggsutstyr. Bruksområder	0,5	<ul style="list-style-type: none"> • Lavtløftende plukktruck • Ledestabler • Palletruck • Trekk- og skyvetruck
3	Truckens konstruksjon og virkemåte	1,0	Konstruksjon og virkemåte: <ul style="list-style-type: none"> • Ramme, Motor, Hjul og dekk • Betjeningsinnretninger/spaker • Instrumenter, Løftesystemet • Styresystem, Bremses, Batteri
4	Miljøet rundt trucken	0,5	Bruks- og sikkerhetsforhold: <ul style="list-style-type: none"> • Førervern • Truckens skilt og symboler • Ytre miljø • Ergonomi
5	Kontroll, rapportering og lovgrunnlag	0,5	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollrutiner /kontrollbok • Daglig kontroll • Periodisk kontroll • Sakkyndig kontroll • Batteriet, vedlikehold, lading
6	Stabilitet	0,5	Truckens stabilitet under forskjellige kjøreforhold og ved godshåndtering <ul style="list-style-type: none"> • Tyngdepunkt/ understøtteflate • Sentrifugalkraft/ treghet • Løftekapasitet • Lastsenter/ Tp.avstand • Lastdiagram
7	Godshåndtering	0,5	Bruk og sikkerhet <ul style="list-style-type: none"> • Lastbærere, paller mm • Merking og sikring • Ruller og langgoods • Stabling og nedtaking av last • Lasting og lossing bil • Enkel signalgiving • Sleping (trekktruck)
	SUM teoriundervisning	4	

2. Fag og timefordeling praksisundervisning

Leksjon	Emne	Antall timer	Merknader
1	<ul style="list-style-type: none"> • Typer av trucker under dokumentert opplæring • Stabilitet og godshåndtering • Bruksanvisning • Lastdiagram	2	<u>Forstå:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Typer og bruksområder. Ledetrucker og trekktrucker • Stabilitet • Viktighet av korrekt godshåndtering
2	<ul style="list-style-type: none"> • Praktisk sikker bruk av ledetrucker og trekktrucker. • Lade/ vedlikehold av ledetrucker og trekktrucker • Riktig og sikker bruk spesielt stabilitet og godshåndtering	2	<u>Beherske:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ledetruck og godshåndtering • Trekktruck og dens oppgaver <u>Forstå:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Virkemåten av ledetruck, trekktruck og hvordan de vedlikeholdes og lades.
	SUM praksis undervisning	4	

Den praktiske opplæringen skal bygge videre på den gjennomførte teoretiske opplæringen, slik at deltageren får praktisk forståelse for de prosedyrer som gjelder for sikker bruk av truck. Undervisningen under kurset skal henspille på de generelle prinsipper som gjelder for bruk av trucker, og videre henviser til behov for typeopplæring på de trucker deltageren senere skal bruke. Ved kjøring i kjøreteknikk skal det ikke være mer en 3 deltagere pr. truck, som da bytter på å kjøre.

3. Relevante henvisninger

- Arbeidsmiljøloven
- Forskrift "Utførelse av arbeid". Forskrift.nr.1357
- Internkontrollforskriften.
- Aktuelle brukerhåndbøker / bruksanvisninger
- www.dokumentert.no

4. Hjelpemidler- undervisningsmateriell/utstyr

Øvingsmateriell

- Relevante trucker som kommer inn under dokumentert opplæring

5. Dokumentasjon

Gjennomført og bestått opplæring skal dokumenteres med kursbevis eller annen dokumentasjon.

6. Bedriftsintern opplæring (Realkompetanse vurdering)

Bedriftsintern opplæring av personell basert på gjenbruk av realkompetanse. Denne fagplanen kan fravikes dersom kandidatens realkompetanse tilfredsstillende eller kompenserer innhold i fagplanen. Den enkelte instruktør vurderer kandidaten.

7. Risikovurdering

I forkant av kurs skal det foreligge en risikovurdering for gjennomføring av kurset.

8. Leksjonsanvisning

Det inngår to leksjonsanvisninger i Modul 02 TX

- Modul 02 – T1 Teori på dokumentert opplæring trucker
- Modul 02 – T2 Praksis på dokumentert opplæring trucker

Leksjons kode: Modul 02 – T1 Teori på dokumentert opplæring på trucker

Leksjonsbeskrivelse:

- Teori: Lavtløftende, ikke-løftende truck, ledestablere og trekktrucker

Anbefalt tidsforbruk:

- 4 timer

Leksjons mål:

Opplært person skal kunne:

- redegjøre for ulike typer ulykker som kan inntre ved feil bruk av ledetruck og trekktrucker, ansvarsforhold, årsakssammenheng og hvordan disse kan forebygges
- forklare grunnprinsippene for ledetruck og trekktruck, konstruksjon og virkemåte, samt krav til kontroll og viktigheten av vedlikehold
- forklare riktig bruk, samt faremomenter ved truckkjøring
- forklare til de forskjellige trucktyper under kategorien dokumentert sikkerhetsopplæring, og angi deres bruksområde
- forklare støttebentruckens stabilitet under forskjellige kjøreforhold og ved godshåndtering
- forklare løftekapasitet, lastens tyngdepunktavstand og løftehøyde
- forstå sleping av vogner med trekk- og skyvetrucker
- forstå truckens merking/skilt, lastdiagrammer, avlesning av diagrammet ved lastens forskjellige tyngdepunktsavstander og løftehøyder
- forklare til de forskjellige typer lastbærere
- redegjøre for framgangsmåten ved stabling og nedtaking av last
- redegjøre for lasting og lossing av biler, jernbanevogner, containere
- redegjøre for betydningen av godshåndteringssymboler
- redegjøre for sikkerhetsrutiner og faremomenter ved ladning.

Henvisninger: Relevante bruksanvisninger på lavtløftende trucker

Leksjons kode: Modul 02 – T2 Praksis på dokumentert opplæring på trucker

Leksjonsbeskrivelse:

- Praktisk bruk av Lavtløftende, ikke-løftende truck, ledestablere og trekktrucker

Anbefalt tidsforbruk:

- 4 timer

Leksjonsmål:

Opplært person skal:

- kjenne funksjon og virkemåte, samt kjenne til aktuelle truckers hovedkomponenter
- kunne forklare og vise viktige sikkerhetsfunksjoner og kontrollpunkter, før under og etter bruk
- kjenne til bruksområder og betjeningsinnretninger for aktuelle trucktyper
- kunne forklare truckens arbeidsområde, stabilitetsfunksjon og faresoner
- kunne forklare støttebentruckens stabilitet under forskjellige kjøreforhold
- forklare hva som menes med løftekapasitet/lastens tyngdepunktavstand
- forklare hvordan lastediagram skal brukes i praksis
- kjenne til riktig bruk av sleping av vogner med trekk- og skyvetrucker
- kunne forklare forskjellige typer lastbærere
- gjøre rede for framgangsmåten ved stabling og nedtaking av last
- kunne gjøre rede for bruks- og sikkerhetsbestemmelsene som gjelder for truck
- kunne forklare prinsipper for sikker truckkjøring under ulike forhold
- kunne gjøre rede for sikkerhetsrutiner og faremomenter ved batterivedlikehold og ladeprosedyrer.

Henvisninger:

Relevante bruksanvisninger for den aktuelle trucken

Merknader

Klargjør:

- Aktuelle trucker som kommer inn under dokumentert sikkerhetsopplæring